

Hervé Debaene

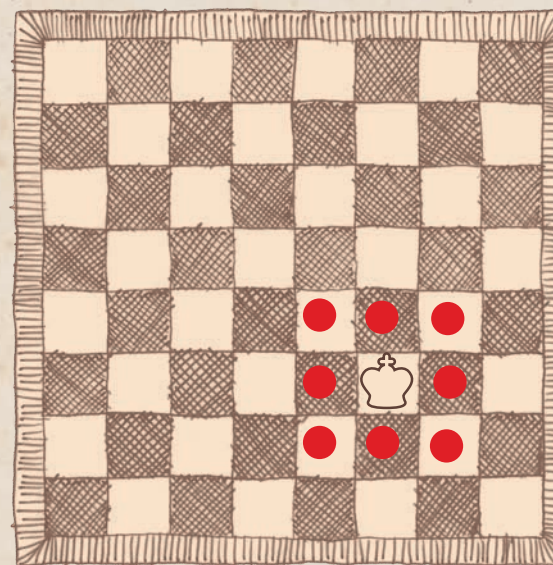
Szachy

Wszystko, co trzeba wiedzieć
o grze starej jak świat

Z niderlandzkiego przełożyła
Alicja Oczko

Wszystko zaczyna się od króla i na nim kończy – to najważniejsza postać w grze w szachy. Podobnie jak w średniowiecznym królestwie. Jeśli poddani nie będą go skutecznie strzegli, całe królestwo znajdzie się w niebezpieczeństwie. Chroń więc króla za wszelką cenę!

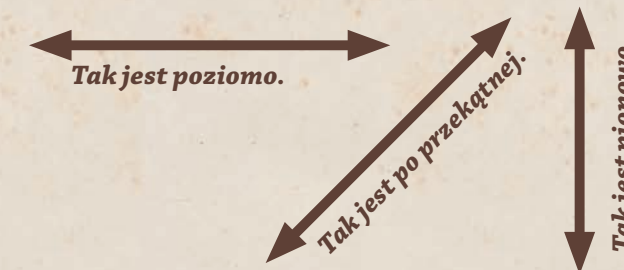
Wykonywanie ruchów

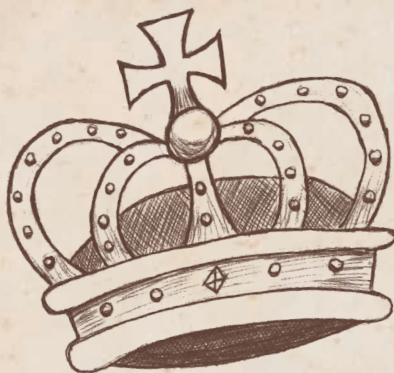
Na szachownicy można poruszać się królem we wszystkich kierunkach. Do przodu, do tyłu, poziomo, pionowo, po przekątnej. **Ale zawsze tylko o jedno pole.**

Na szachownicy obok pokazano, na jakie pola król może się w danej chwili przemieszczać.

Oooch!

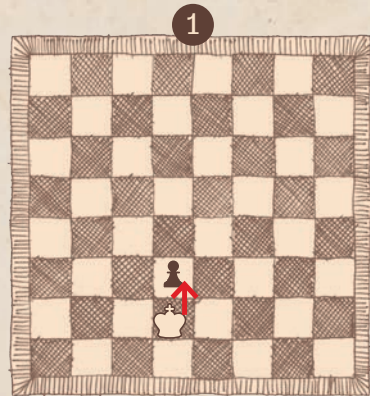
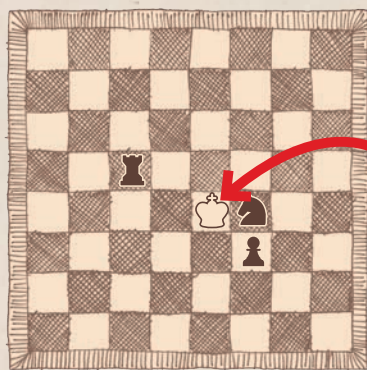
Chyba wiesz, jaka jest różnica między poruszaniem się poziomo, pionowo i po przekątnej?

Do ataku!

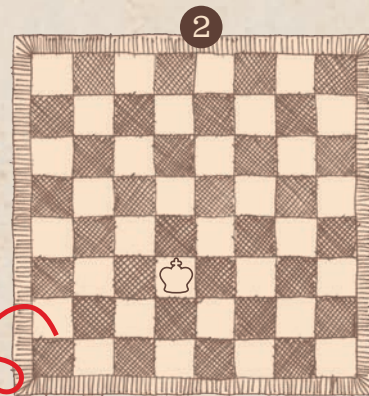
Kiedy jakaś figura szachowa przeciwnika stanie przy twoim królu, może on ją wyeliminować, czyli „zbić”. Taką figurę zdejmuje się wtedy z szachownicy.

Jeśli białe mają ruch, biały król może zrobić krok do przodu i zbić czarnego pionka.

Król może się poruszać do przodu i do tyłu, zbijając przy tym inne figury poziomo, pionowo i po przekątnej.

Jeśli król stoi na tym polu, może zbić albo konia, albo pionka. Nie oba naraz. Czarnej wieży nie dosięgnie, ponieważ znajduje się ona dalej niż jedno pole od niego.

Biały król przesuwa się o jedno pole do przodu i tym samym pokonuje czarnego pionka, który znika z szachownicy.

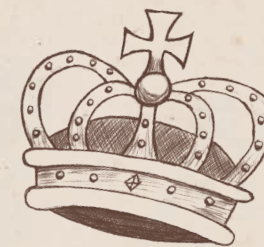

Rada

Staraj się nie atakować zbyt często królem. Ani się obejrzysz, gdy król zostanie otoczony przez wroga. Bądź ostrożny i chroń swojego króla innymi figurami szachowymi.

Żądni krwi królowie

W średniowieczu królowie żyli w wielkim luksusie. Mieszkali w ogromnych zamkach, nosili najpiękniejsze szaty i raczyli się najsmakowszymi potrawami. W pełni korzystali ze swojego bogactwa i władzy, a ta prowadziła do nieprawdopodobnego uzależnienia. **Każdy król pragnął mieć jeszcze większe królestwo.** Wciąż tylko więcej i więcej. W tym celu władcy oczywiście musieli przekraczać granice własnych królestw i próbować zdobyć cudze ziemie. Dlatego niemal bez przerwy toczyły się wojny. Królowie chcieli zdobyć ziemię, ale musieli też uważać, żeby wróg nie zaatakował ich własnego kraju. Tak jak w szachach. Tam również jest dwóch żądnych krwi królów, którzy w trakcie całej gry nawzajem się zwalczają.

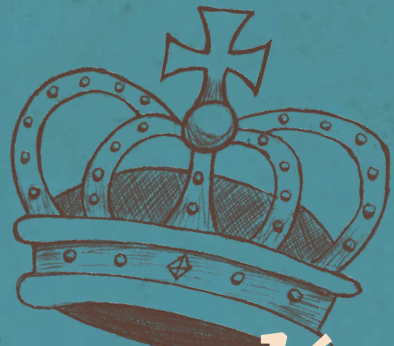

RYSZARD I

Władął Anglią od 1189 do 1199 roku. Zastąpił swoją niezwykłą wojowniczością. Nie bał się niczego ani nikogo. Marzył o jeszcze większym królestwie, więc nieustannie udawał się na wyprawy krzyżowe albo wstępował na ścieżkę wojenną poza granicami kraju. Jako król spędził w swoim królestwie zaledwie sześć miesięcy.

HENRYK III

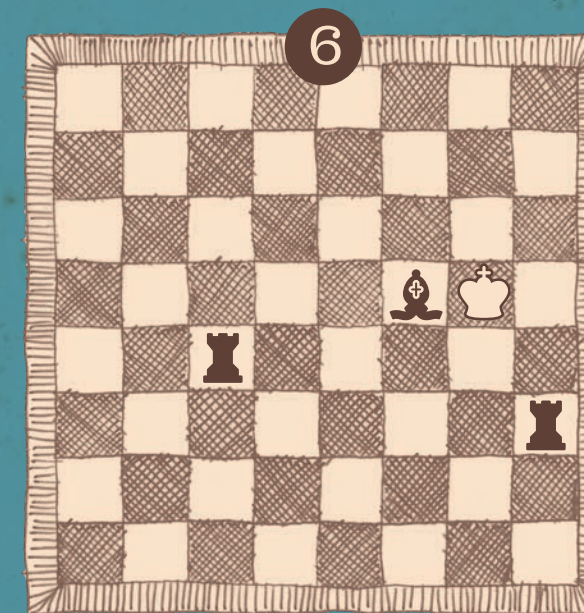
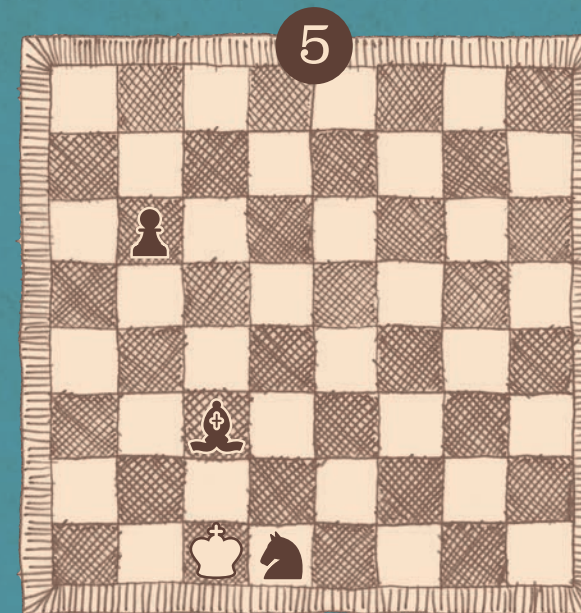
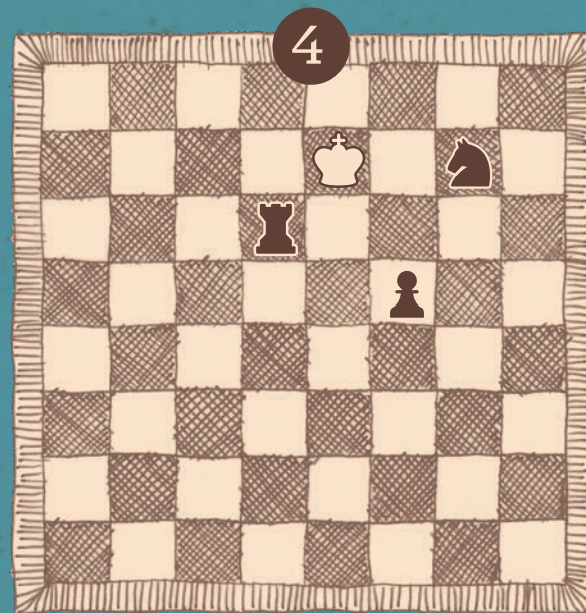
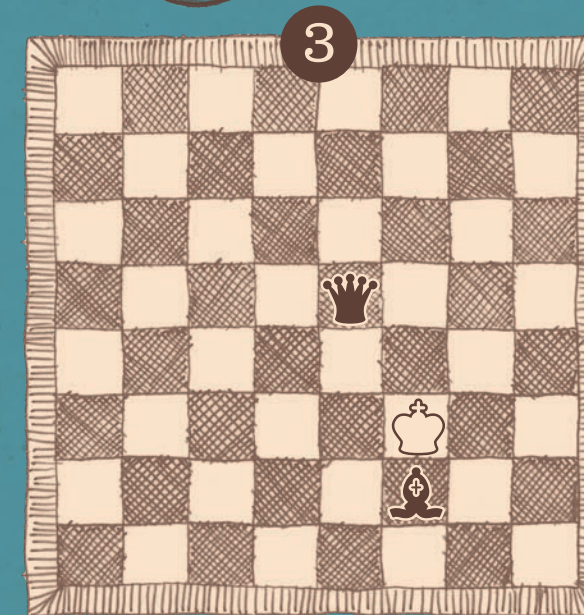
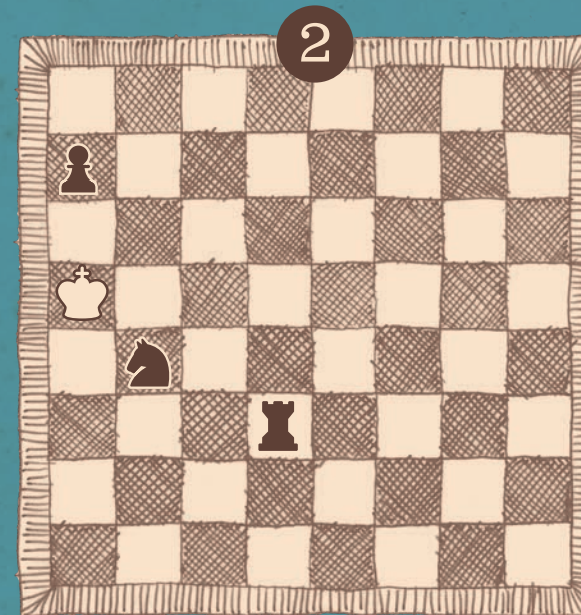
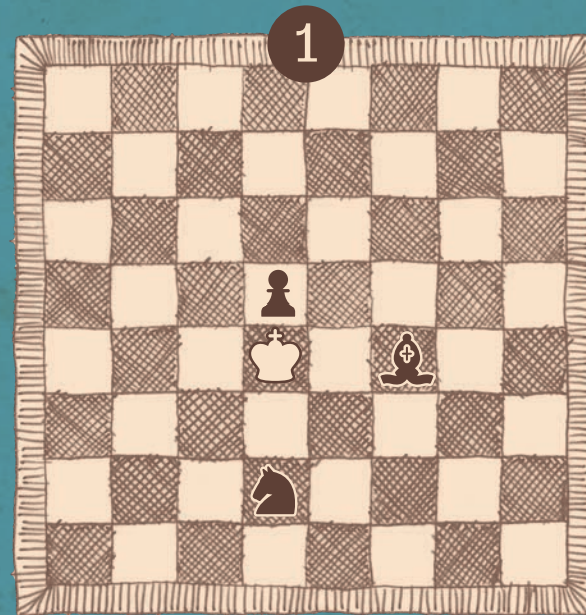
Był królem Anglii od 1216 do 1272 roku. Pewnego razu dostał dziwny prezent od króla Norwegii: żywego niedźwiedzia polarnego! Henryk III uwielbiał to zwierzę. Każdego ranka zabierał wielkiego, białego niedźwiedzia na wspólne łowienie smacznych ryb w rzece.

Sprawdź się: król

Na szachownicach obok można białym królem zbić i usunąć z szachownicy za każdym razem jedną czarną figurę. O którą chodzi?

» Odpowiedzi znajdziesz na s. 106.

Podziękowania

Gry w szachy nie wygrywa się jedną figurą szachową. Dopiero wtedy, gdy wszystkie figury współdziałają, można osiągnąć ostateczny cel. Tak było też z powstaniem tej książki. Bardzo wielu ludzi – świadomie bądź nieświadomie – wniosło do niej swój wkład, czyniąc z niej coś pięknego. Dziękuję Sofie za wiarę w ten projekt. Dziękuję Judith, Klaasowi i Studio Lannoo za konstruktywne komentarze. Dziękuję Jonathanowi za cotygodniowe partyjki szachów podczas naszej popołudniowej przerwy. Dziękuję Marijke i Sabine za redakcję. Dziękuję wszystkim osobom z klubu szachowego Schaakclub De Pionniers Tiel, w szczególności Koenowi, Brantowi i Dirkowi. I – *last but not least* – składam głęboki ukłon przed moim rycerzem Henrim, moją księżniczką Marie-Julie i moją królową Stefanie.

Tytuł oryginału:

Schaakmat. Alles wat je moet weten over het eeuwenoude schaakspel

© 2019, Lannoo Publishers

Original title: *Schaakmat. Alles wat je moet weten over het eeuwenoude schaakspel*

Translated from the Dutch language.

www.lannoo.com

Tekst i ilustracje *Hervé Debaene*

© Copyright for the Polish edition by Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2021

© Copyright for the Polish translation by Alicja Oczko 2021

Redaktor prowadząca *Anna Garbal*
Opieka redakcyjna *Joanna Kończak*
Redakcja *Zuzanna Laskowska*
Redakcja techniczna *Joanna Piotrowska*

Książkę wydrukowano na papierze

Lux Cream 90 g/m² wol. 1,8.

ISBN 978-83-10-13707-4

PRINTED IN POLAND

Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2021

Wydanie pierwsze

Druk: POZKAL, Inowrocław

Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA Sp. z o.o.

05-075 Warszawa-Wesoła, ul. Apteczna 6

e-mail: naszaksięgarnia@nk.com.pl

tel. 22 643 93 89

Sprzedaż wysyłkowa: tel. 22 641 56 32

e-mail: sklep.wysylkowy@nk.com.pl

www.nk.com.pl